Dames en heren, geachte minister en Kamerleden, beste genodigden, beste vrienden van het Nederlands Auschwitz Comité.

In januari 1952 reisde een groep van tien Nederlandse overlevenden naar Birkenau, samengesteld door Annetje Fels. Ze namen een urn met as uit de kalkpoelen mee naar Amsterdam.

Bij thuiskomst was er nauwelijks belangstelling, en het zoeken naar een waardige plek voor de urn liep vast.

Maar op 15 juni 1952 trokken toch duizenden mensen in de stromende regen langs de urn in de P.C. Hooftstraat.

De volgende ochtend werd de urn in alle stilte begraven op de Nieuwe Oosterbegraafplaats.

Later dat jaar kwam er een eenvoudige steen met de woorden ‘Nooit meer Auschwitz’.

In 1956 werd door het Internationaal Auschwitz Comité naar getuigen gezocht voor een aanklacht tegen de nazi-arts Carl Clauberg.

Men vroeg Annetje Fels ook een Nederlandse afdeling op te richten.

Fels had eigenlijk andere zorgen, maar nam die taak op zich. Samen met Eva Furth ging zij die zomer langs bij vrienden en oud-kampgenoten.

Begin september 1956 kwamen tien joodse overlevenden in een café-restaurant bijeen:

Annetje Fels, het echtpaar Furth, Rody en Louis Corper, David en Elly van Geens,

Manus en Saar Neter en J. Alvares Vega.

Rond de cafétafel richtten zij het ‘Nederlands Auschwitz Comité’ op. Alvares Vega werd voorzitter.

Manus Neter werd penningmeester en ontving van hem het startkapitaal van het comité: vijfentwintig gulden.

Dit jonge comité belegde op 10 oktober een openbare bijeenkomst in restaurant De Port van Cleve.

Het zaaltje puilde uit: meer dan 150 vrouwen en mannen kwamen op de oproep af.

Dit, dames en heren, is het officiële begin van het Nederlands Auschwitz Comité.

De oprichters konden toen onmogelijk vermoeden dat hun initiatief zeventig jaar later nog steeds zou bestaan.

Ze begonnen,  omdat ze vonden dat er iets moest gebeuren.

De jaren na de oorlog waren voor joden een periode van kille stilte.

Er was geen begrip en geen steun. Het Comité zou die stilte doorbreken door met luide stem op te komen voor de belangen van deze geschonden groep.

Langzamerhand groeide het uit tot een van de belangrijkste stemmen tegen antisemitisme, discriminatie en uitsluiting.

Van dat comité ben ik nu bijna twee jaar voorzitter.

Dat vind ik een grote eer én een grote verantwoordelijkheid.

Gelukkig mag ik leunen op het belangrijke werk van mijn voorgangers Annetje Fels en uiteraard Jacques Grishaver.

Een tweeledige taak: voortbouwen op wat zij hebben opgebouwd en nadenken over wat onze organisatie morgen moet betekenen.

Die vraag wordt urgenter.

De groep mensen die de oorlog zelf hebben meegemaakt, wordt steeds kleiner.

De verhalen moeten daarom op een andere manier worden doorgegeven.

Aan jongeren, aan nieuwe generaties,

Aan mensen die Auschwitz niet meer uit eigen ervaring kennen.

We leven in een tijd waarin antisemitisme nadrukkelijk zichtbaar is,

waarin mensen worden aangesproken op hun afkomst of hun geloof, en waarin we steeds vaker tegenover elkaar komen te staan in plaats van naast elkaar.

Daarom moet het Comité van zich laten horen.

Niet om partij te kiezen, maar om te laten zien waar we als samenleving voor staan: respect, menselijke waardigheid, democratische grondrechten,

en het besef dat we daar zelf verantwoordelijk voor zijn. Het comité hoort niet alleen bij het verleden, maar staat midden in de samenleving.

Dat is het werk van velen. Daarom wil ik stilstaan bij iedereen die het Comité in zeventig jaar heeft gedragen: de oprichters, de voormalige voorzitters en bestuursleden, onze medewerkers en vrijwilligers, vaak achter de schermen en soms al jarenlang. En natuurlijk onze donateurs.

Uw betrokkenheid is veel meer dan financiële steun. Het is een blijk van vertrouwen in waar wij voor staan en in het belang van ons werk. Dank daarvoor.

Ook wil ik de aanwezige vertegenwoordigers van de overheid en alle andere genodigden bedanken voor hun betrokkenheid en aanwezigheid. Het is belangrijk dat we elkaar blijven vinden en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen.

Vandaag is er onder meer muziek, een forum en ruimte voor ontmoeting en gesprek. Ik hoop dat u geïnspireerd raakt en met ons meedenkt over de toekomst. Want als zeventig jaar ons iets heeft geleerd, dan is het dat een organisatie alleen kan blijven bestaan als mensen bereid zijn zich ervoor in te zetten.

Ik kijk met trots naar wat in zeventig jaar is opgebouwd, en met vertrouwen naar wat we samen nog kunnen betekenen.

De oprichters hebben ons een opdracht meegegeven. Het is aan ons om die door te geven, met overtuiging, met energie en met de bereidheid om steeds opnieuw onze verantwoordelijkheid te nemen.

Op naar de volgende generatie.

Dank u wel.